

รายการแข่งขัน : พินิจวรรณคดี ระดับชั้น ม.๑ - ๓

ข้อสอบและกระดาษคำตอบ

การแข่งขันความสามารถด้านภาษาไทย

คำชี้แจง

๑. กำหนดเวลาที่ใช้ในการสอบ ๙๐ นาที
๒. ชุดข้อสอบประกอบด้วย
 - ๒.๑ บทอ่านวรรณคดี
 - ๒.๒ ข้อสอบมีทั้งหมด ๔ ตอน คะแนนเต็ม ๑๐๐ คะแนน
 - ๒.๓ กระดาษคำตอบ
๓. ให้นักเรียนทำข้อสอบ ซึ่งมีทั้งหมด ๔ ตอน คะแนนเต็ม ๑๐๐ คะแนน โดยให้เขียนตอบลงในกระดาษคำตอบ ระบุชื่อ - นามสกุลนักเรียน สังกัดโรงเรียน และเครือข่าย ลงบนหัวกระดาษคำตอบ เขียนด้วยลายมือที่อ่านง่าย ชัดเจน ใช้เวลาสอบตามที่กำหนด โดยสามารถดูบทอ่านวรรณคดีได้
๔. ห้ามทำข้อสอบจนกว่าจะถึงเวลาสอบ
๕. ห้ามนำข้อสอบออกนอกห้องสอบ

นิทานคำกลอน เรื่อง พระอภัยมณี
ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อสมุทร

๑ จะกล่าวกลับจับความไปตามเรื่อง	ถึงบาทเปื้องปรเมศพระเชษฐา
องค์อภัยมณีศรีโสภณ	ตกยากอยู่คูหามาช้านาน
กับด้วยนางอสุรีนิรมิต	เป็นคู่ชิดเขยชมสมสมาน
ต้องรักใคร่ไปตามยามกันดาร	จนนางมารมีบุตรบุรุษชาย
ไม่คลาดเคลื่อนเหมือนองค์พระทรงเดช	แต่ดวงเนตรแดงดุตั้งสุริย์ฉาย
ทรงกำลังตั้งพระยาคชาพลาย	มีเขี้ยวคล้ายชนนีมีศักดา
พระพิตุรงค์ทรงศักดิ์ก็รักใคร่	ด้วยเนื้อไขมิได้คิดริษยา
เฝ้าเลี้ยงลูกผูกเปลแล้วแห่เช้า	จนใหญ่กล้าอายุได้แปดปี
จึงให้นามตามอย่างข้างมนุษย์	ชื่อสินสมุทรกุมารชาญชัยศรี
อามรงค์ทรงมาค่าบุรี	พระภูมีถอดผูกให้ลูกลยา
เจียรระบาดคาคองคก็ทรงเปลื้อง	ให้เป็นเครื่องนุ่งห่มโอรสา
สอนให้เจ้าเป่าปี่มีวิชา	เพลงสาตราสารพัดหัดชำนาญ
วันหนึ่งนางอสุรีผีเสื้อน้ำ	ออกจากถ้ำเที่ยวหาภักษาหาร
จับกระโห้โลมากุมภาพาล	กินสำราญรื่นเริงบันเทิงใจ ฯ
๑ ฝ่ายกุมารสินสมุทรสุดสวาท	ไม่ห่างบาทบิดาอัชฌาสัย
ความรักพ่อยิ่งกว่าแม่มาแต่ไร	ด้วยมิได้ขู่เข็ญเช่นมารดา
เห็นทรงธรรม์บรรทมสนิทหนึ่ง	หนีไปวิ่งเล่นอยู่ในคูหา
โลดล่ำพองลงเชิงละเลิงมา	เห็นแผ่นผาพิงผนังปิดหนทาง
หนักหรือเบาเยาว์อยู่ไม่รู้จัก	เข้าลองผลักด้วยกำลังก็พังผาง
เห็นหาดทรายพรายงามเป็นเงินราง	ทะเลกว้างข้างขวาล้วนป่าดง

ไม่เคยเห็นเป็นน่านาสนุกสนาน

ออกวิ่งเต้นเล่นทรายสบายองค์

ด้วยหน่อนาถชาติเชื้อผีเสื้อสมุทร

ยิ่งถูกน้ำกำลัวยิ่งเกรียงไกร

ระลอกซัดพลัดเข้าไปในปากฉลาม

เห็นฝูงเงือกเกลือกกลิ้งมากกลางชล

ครั้นถามไถ่ไม่พุดก็โผนจับ

ครั้นจับได้ให้ระวางแคลงวิญญาน์

จุดกระชากลากทางขึ้นกลางหาด

จะเอาไปให้พระบิดาดู

ถึงหุบห้องร้องบอกบิดุเรศ

เห็นลูกลากเงือกน้ำแต่ลำพัง

เมื่อก็เห็นเล่นอยู่ในคูหา

พระลูกเล่าตามจริงทุกสิ่งไป

แม่นแม่เจ้าเขารู้ว่าแรงนัก

จะโกรธเกรี้ยวเคี้ยวเล่นเป็นจูลี

๑ พระฟังคำน้ำเนตรลงพราวพราว

แกล้งเล่าลูกยาสารพัน

แม่ของเจ้าเขาเป็นเชื้อผีเสื้อสมุทร

จึงกำเนิดเกิดกายสายสุดใจ

ไปเปิดประตูคูหาถ้าเขาเห็น

แม่นสินสมุทรสุดสวาทพ่อคลาดแคล้ว

๑ ฝ่ายเงือกน้ำนอนกลิ้งนิ่งสตั๊บ

พระกุมารเพลिनจิตพิศวง

แล้วโดดลงเล่นมหาชลาลัย

ดำไม่ผุดเลยทั้งวันก็กลิ้งได้

เที่ยวเลี้ยวไล่ซึบปลาในสาชล

ลอดออกตามซีกเหงือกเสือกสลด

คิดว่าคนมีหางเหมือนอย่างปลา

ดูกลอกกลับกลางน้ำปล้ำมัจฉา

เช่นนี้ปลาหรืออะไรจะใคร่รู้

แลประหลาดลักษณะมีตาหู

แล้วลากลู่เข้าไปในถ้ำด้วยกำลัวย

พระลี้มนตรเหลียวหาทั้งหน้าหลัง

จากบัลลังก์มาห้ามแล้วถามไป

เงือกนี้เจ้าเอามาแต่ข้างไหน

พระตกใจจึงว่าด้วยปรานี

กลัวจะลักลอบพาบิดาหนี

ไม่พอที่ชีวิตจะบรรลัย ๓

คิดถึงยากยามวิโยคยิ่งโศกศัลย์

จนพากันมาบรรทมที่ร่มไทร

ขึ้นไปจุดฉวยบิดาลงมาได้

จนเจ้าได้แปดปีเข้านี้แล้ว

ตายหรือเป็นว่าไม่ถูกเลยลูกแก้ว

ไม่รอดแล้วบิดุรงค์ก็คงตาย ๓

กิตติศัพท์สองแจ้งแกลงไซ

รู้ภาษามนุษย์แนในใจ
ก่อนเขยื้อนเลื่อนลูกขึ้นทั้งเจ็บ
พระผ่านเกล้าเจ้าฟ้าในธাত্রี
พระราชบุตรจุดลากลับากเหลือ
ทั้งลูกเต้าเผ่าพงศ์ก็พลัดพราย
พระองค์เล่าเขาก็พาเอามาไว้
ขอพระองค์จงโปรดแก้โทษทัณฑ์
ซึ่งปากถ้ำทำลายลงเสียหมด
ข้าเห็นอย่างนางมารจะนานมา
หนึ่งพวกพ้องของข้าคณาญาติ
แม้ประสงคฺสิ่งใดในที่

๑ พระฟังเรื่องพูดได้ให้สงสาร

รู้เจรจาสรพัตน่าอัศจรรย์
เราตรองตรึกนึกจะหนีนางผีเสื้อ
ท่านเจนทางกลางทะเลคะเนใจ

๑ ฝ่ายเจื่อน้ำคำนบอภิวาท

อันน้ำนี้มีนามตามบุราณ
เป็นเขตแคว้นแดนที่นางผีเสื้อ
ข้างทิศใต้ไปจนเกาะแก้วมังก
ไปกลางย่านบ้านเรือนหามีไม่
แต่สำเภาชาวเกาะเมืองลังกา
ถ้าเสียเรือเหลือคนแล้วนางเจือก
เหมือนพวกพ้องของข้ารู้พาที่

จะกราบไหว้วอนว่าให้ปราณี
ยังมีเหน็บน้อมประณตบทศรี
ข้าขอชีวิตไว้อย่าให้ตาย
ตั้งหนั่งเนื้อนี้จะแยกแตกสลาย
ยังแต่กายเกือบจะตื่นสิ้นชีวัน
เศร้าพระทัยทุกข์ตรอมเหมือนหม่อมฉัน
ช่วยผ่อนผันให้ตลอดรอดชีวา
ให้โอรสยกตั้งบังคูลา
จะอาสาเกลี้ยทราญเสียให้ดี
ขอรองบาทบงกชบทศรี
ที่สิ่งมีจะเอามาสารพัน ๆ

จึงว่าท่านคิดนี้ดีขยัน

อยู่พูดกันอีกสักหน่อยจึงค่อยไป
แต่ได้เหนือไม่รู้แห่งตำแหน่งไหน
ทำอะไรจึงจะพ้นทรมาน ๆ

ข้าพระบาททราบสิ้นทุกถิ่นฐาน

อโนมานเคียงกันสี่พันตร
ข้างฝ่ายเหนือถึงมหิงษะสิงขร
หนทางจรเจ็ดเดือนไม่เคยคลื่อนคลา
สมุทรไทซึ่งซีกลิกหนักหนา
เขาเล่นมามีบ้างอยู่กลางปี
ขึ้นมาเลือกเอาไปชมประสมศรี
ด้วยเดิมทีปุยาเป็นมนุษย์

อายุข้าห้าร้อยแปดสิบเศษ
แม้จะหนีผีเสื้อด้วยแรงรุทร
แต่โยคีมีมนต์อยู่ตนหนึ่ง
อยู่เกาะแก้วพิสดารสำราญใจ
พวกเรือแตกแขกฝรั่งแลอังกฤษ
ด้วยโยคีมีมนต์ดลวิชา
แม้พระองค์ทรงฤทธิ์จะคิดหนี
เพื่อสำเภาเขาซัดพลัดเข้าไป
แต่ทางไกลไม่น้อยถึงร้อยโยชน์
กลางคองศาสารพัดจะซัดเคื่อง
แม้กำลังดั่งข้าจะพาหนี
อสุรีมีกำลังดั่งปลาวาฬ
ถ้าแก้ไขให้นางไปค้ำป่า
จะอาสาพาไปมิได้กลัว
แต่พระองค์ทรงคิดให้รอบคอบ
จึงโปรดใช้ให้องค์พระลูกชาย

จึงแจ้งเหตุแหวทางกลางสมุทร
เห็นไม่สุดสิ้นแดนด้วยแสนไกล
อายุถึงพันเศษถือเทพไสย
กินลูกไม้เผือกมันพรรณผลา
ขึ้นเป็นศิษย์อยู่สำนักนั้นหนักหนา
ปราบบรรดาภูตพรายไม่เกรายไป
ถึงโยคีเข้าสำนักไม่ตักษัย
ก็จะได้โดยสารไปบ้านเมือง
ล้วนเขาโชดคีรีรัตนขันธ์เนื่อง
จงทราบเบื้องบงกชบทมาลย์
เจ็ดราตรีเจียวจึงจะถึงสถาน
ตามประมาณสามวันจะทันตัว
ได้ล่องหน้าไปเสียบ้างจะยังชั่ว
ชีวิตตัวบรรลัยไม่เสียตาย
ถ้าเห็นชอบท่วงที่จะหนีหาย
ไปหาตพรายหาข้าจะมาฟัง ฯ

.....
๑ ฝ่ายผีเสื้อเมื่อจะจากพรากลูกแก้ว

ให้หมกมุ่นชุ่มคล้ำในน้ำใจ
พอม่อยหลับกลับจิตนิมิตฝัน
มาสังหารผลาญถ้าระยาเย็น
แล้วอารักษ์ควักล้วงเอาดวงเนตร
ทั้งกายส่นพรันตัวด้วยกลัวตาย

แต่พลิกตัวกลับไม่หลับไหล
จนเสียงไก่แก้วขันสนั่นเนิน
ว่าเทวีอยู่ทีเกาะนั้นเหาะเห็น
แกว่งพะเนินทูนางแหบวางวาย
สำแดงเดชเหาะกลับไปลับหาย
พอฟื้นกายก็พอแจ้งแสงตะวัน

จึงก้มกราบบาทงส์พระทรงศักดิ์

ไม่เคยเห็นเป็นวิบัติอัศจรรย์

๑ พระฟิ่งนางพลาญนิกคะนึ่งหมาย

เห็นจะไปได้ตลอดรอดชีวี

พอได้ช่องลองลวงดูตามเล่ห์

จึงกล่าวแกล้งแสสร้างเสเพทุบาย

อันเทวัญนั้นคือมัจจุราช

แล้วเสแสสร้างแกล้งทำปีบน้ำตา

แม้สิ้นสูญบุญนางในปางนี้

จะกอดศพขบหน้าโศกาลัย

นิกจะใคร่สะเดาะพระเคราะห์เจ้า

เหมือนงอนง้อขอชีวิตแก่เทวัญ

๑ ฝ่ายว่านางผีเสื้อก็เชื่อถือ

จึงตอบว่าถ้ากระนั้นฉันจะไป

พระโคมยงจงอยู่ในคูลา

จะอดใจให้เหมือนคำที่รำพัน

แล้ววันทาลองค์พระทรงโคม

อย่าแข็งนักรักตัวกลัวบิตร

๑ สิ้นสมุทรสุดแสนสงสารแม่

ให้ห้วงหลังกังวลด้วยชนนี้

บิดาครูแจ้งจึงแกล้งห้าม

อยู่เป่าปี่ตีเกราะเสนาะครัน

๑ นางผีเสื้อเมื่อแรกก็แปลกจิต

แล้วนางยักษ์เล่าตามเนื้อความฝัน

เชิญทรงธรรมช่วยทำนายร้ายหรือดี ฯ

ซึ่งฝันร้ายก็เพราะจิตเราคิดหนี

แต่นางผีเสื้อนั้นจะอันตราย

สมคะเนจะได้ไปดังใจหมาย

เจ้าฝันร้ายนักร้องต้องตำรา

จะหมายมาดเอาชีวิตริษยา

อนิจจาใจหายเจิวสวายใจ

ไม่มีที่ฟิ่งพาจะอาศัย

ระกำใจกว่าจะม้วยไปด้วยกัน

พอบรรเทาโทษที่อาสัญ

กลัวแต่ขวัญเนตรพี่จะมีทำ ฯ

คิดว่าชื่อสุจริตพิสมัย

อยู่เขาใหญ่ในป่าพนาวัน

เลี้ยงรักษาลูกน้อยคอยหม่อมฉัน

ถ้วนสามวันก็จะมาอย่าอาวรณ์

ปลอบประโลมลูกแก้วแล้วสั่งสอน

มั่นไม่อนมารดาจะมาตี ฯ

ด้วยรู้แน่ว่าบิดาจะพาหนี

เจ้าโศกก็กราบกัมบังคมคัล

จะวอนตามเขาไปโยในไพรส์ณฑ์

แล้วรับขวัญลูกน้อยกลอยฤทัย ฯ

ครั้นทรงฤทธิ์ปลอบลูกชายหายสงสัย

จึงรีบออกนอกคูหาแล้วคลาไคล

๑ ฝ่ายองค์พระอภัยวิไลโฉม

จึงหยิบปีที่เป่าเมื่อคราวนั้น

ให้ลูกรักปลักแผ่นศิลาลัม

เลียบลีลาศหาดทรายชายคองคา

ไปเขาใหญ่ในป่าพนาวัน ๆ

พลอบประโลมลูกชายจะผายผัน

เอาผ้าพันผูกดีแล้วลีลา

สมอารมณ์รีบออกนอกคูหา

แลชลาล้วนคลื่นเสียงครืนโครม ๆ

๑ เจอกผู้เฒ่าเคารพอกีวาท

เสด็จขึ้นทรงบำจะพาไป

อันอำนาจชาติเชื้อผีเสื่อน้ำ

ด้วยกลิ่นอายคล้ายท่านผู้มารดา

สัตว์ในน้ำจำแพแก่ผีเสื้อ

อย่าเกรงภัยในชลที่วนวัง

๑ พงศ์กษัตริย์ตรัสชวนสินสมุทร

พระทรงบำเจื่อน้ำงามวิไล

เจือกประคองสององค์ลงจากฝั่ง

ค่อยฟูฟ่องล่องน้ำไปท่ามกลาง

๑ พระโฉมยงองค์อภัยมณีนาถ

เหล่าฉลามล้วนฉลามตามกันมา

ฉนากอยู่คู่ฉนากไม่จากคู่

ฝูงพิมพาพาฝูงเข้าแฝงวน

กระโท่เรียงเคียงกระโท่ขึ้นโบกหาง

มังกรเกี่ยวเลี้ยวลอดกอดมังกร

ฝูงม้าน้ำทำท่าเหมือนม้าเผ่น

ขอรองบาทบริรักษ์จันทักชัย

พระหน่อไทให้ชี้ภริยา

ปลาไม่กล้ากรายกลัวทั่วทิศา

เมื่อจับข้าข้าจึงอ่อนหย่อนกำลัง

เปรียบเหมือนเนื้อเห็นพยัคฆ์ให้ชักหลัง

ขึ้นนั่งยังบำข้าจะพาไป ๆ

สอนให้บุตรขอสมาอัชฌาสัย

พระหน่อไทยขอสมาขึ้นบ้านาง

มีกำลังลีลาศค่อยวาดหาง

ลูกสาวนางเจือกงามตามลีลา ๆ

เพลินประพาสพิศดูหมู่มัจฉา

ค่อยเคลื่อนคลาคล้ายคล้ายในสายชล

ขึ้นฟองฟูฟ่นฟองละอองฝน

บ้างผุดพ่นฟองน้ำบ้างดำจร

ลอยส้างกลางกระแสนลลอน

ประชุมซ่อนแฝงชลขึ้นวนเวียน

ขึ้นลอยเล่นเลี้ยวลัดฉวัดเฉวียน

ตะเพียนทองล่องน้ำนำตะเพียน
เห็นละม้ายเกาะเขาเขียวชอุ่ม
จะเหลียวซ้ายสายสมุทรสุดสายตา
จะเหลียวดูสุริย์แสงเข้าแฝงเมฆ
ฟังสำเนียงเสียงคลื่นดังครืนโครม
พอเย็นย่ำค่ำพลบลงโพล้เพล้
พระห้ามเงือกสองราด้วยปราณี
เห็นละม้ายเกาะใหญ่ที่ไหนกว้าง
เราหนีนางมาได้ก็ไกลครั้น

๑ ตาเงือกน้ำข้ามสอนพระทรงศักดิ์

นางรู้ความตามมาไม่ช้านาน
อันตาข้าถ้าคำเห็นสว่าง
ถ้าแตกกล้าตามัวเป็นหมอกควัน
แล้วว่ายแหวกแบกองค์พงศ์กษัตริย์
สลัดต้นลั่นพิลิกเสียงครึกครื้น
ครั้นรุ่งเช้าเข้าเกาะเสาะลูกไม้
เงือกก็หาอาหารกินตามเคย

๑ ฝ่ายนางผีเสื้อสมุทรที่สุตโง่

ขอชีวิตพิษฐานตามตำรา
ได้สามวันรันทตสลตจิต
อุตส่าห์ย่นฝืนใจให้ประทัง
เห็นลูกไม้ในปากว่าเข้าปาก
ที่มีตหน้าตาตายค่อยหายมัว

ดาษเดียรรดูเพลิงจนเกินมา
โหดตะค่อมเคียงเคียงเรียงรูกษา
จะแลขวาควันคลุ้มกุ่มมโพนม
ให้วิเวกวาดองค์พระทรงโฉม
ยิ่งทุกข์โหม่นสนในฤทัยทวี
ท้องทะเลมืดมัวทั่ววิถี
ประเดี๋ยวนี้ลมกล้าสลัดต้น
หยุดเสียบ้างให้สบายจึงผายผัน
ต่อกลางวันจึงค่อยไปให้สำราญ ๆ
ยังไถลันก้อย่าประมาททำอาจหาญ

จะพบพานพากันตายวายชีวัน
ทั้งเดินทางเรียวแรงแข็งขยัน
จะผายผันล่องทางไปกลางคืน
พลางสะบัดโบกหางไปกลางคลื่น
จนตีกตีนรีบรุดไม่หยุดเลย
พระลูกให้บิตรรงค์ทรงเสวย
แล้วรีบเลยล่องไปในคงคา ๆ

ไปนั่งโซเซอาอยู่ริมภูผา
ต้องอดปลาอดนอนอ่อนกำลัง
เจียนชีวิตจะเด็ดดับไม่กลับหลัง
ค่อยเซซังชวนทรงไม่ตรงตัว
กำลังอยากยื่นขยอกจนกลอกหัว
คิดถึงผิวเหยาอย่างมากกลางไพร

ถึงประตูคูหาเห็นเปิดอยู่
เข้าในห้องมองเขม้นไม่เห็นใคร
แลดูปีที่เป่าเล่าก็หาย
เสียน้ำใจในอารมณ์ไม่สมประดี
ลงกลิ้งเกลือกเสือกกายร้องไห้ไร
พระรูปหล่อพ่อคุณของเมียอา
ทิ้งลูกน้อยกลอยใจไปด้วยเล่า
น้องร้อนรุ่มกลุ้มใจตั้งไฟเลีย
ถึงแปดปีนี่แล้วไม่แคล้วคลาด
ตั้งแต่นั้นน้องจะได้ผู้ใดเซย
เสียแรงรักหนักหนาอุตสำหรับถนอม
ช่างกระไรใจจิตไม่ยึดยืน
ด้วยแรงน้อยถอยทบสลบหลับ
ร้องเรียกลูกพี่เพื่อนเหมือนละเมอ
ระกำอกหมกมุ่นหุนพิโรธ
ประหลาดใจใครหนอมาก่อการ
ศิลาในที่มนุษย์จะเปิดนั้น
ยักษ์นี่ผีสางหรืออย่างไร
พลากรำพึงถึงจะไปไม่ไกลนัก
โมโหหุนผลุนออกนอกประตู
กระโดดโครมโถมว่ายสายสมุทร
ไม่เห็นผัวคว่าไปได้แต่ปลา
ค่อยมีแรงแผลงฤทธิ์คำรนร้อง

เอ๊ะอกุเกิดเชิญเป็นไฉน
ยิ่งตกใจเพียงจะตื่นสิ้นชีวี
นางยักษ์ร้ายรู้ว่าพากันหนี
สองมือตีกตุมพูนน้ำตา
เสียงโฮโฮดังก้องห้องคูหา
ควรรหรือมาทิ้งขว้างหมองหมางเมีย
เหมือนควักเอาดวงใจน้องไปเสีย
ทูนหัวเมียช่างไม่ว้ออ้ายเลย
เคยร่วมอาสน์อกอุ่นพ่อคุณเอ๋ย
เหมือนพระเคยคู่เคียงเมื่อเที่ยงคืน
สู้อดอมสารพัดไม่ขัดขืน
นางสะอื้นอ้าปากจนรกรากเรือ
แล้วก็กลับพลิกพื้นตื่นผยอง
ไม่เห็นเธอทอดกายตั้งวายปราณ
กำลังโกรธกลับแรงกำแหงหาญ
ช่างคิดอ่านเอาคู่ของกูไป
สักหมื่นพันก็ไม่อาจจะหวาดไหว
มาพาไปไม่เกรงข่มเหงกู
จะตามหักคอกินเหมือนขึ้นหมู
เที่ยวตามดูรอยลงในคงคา
อูตุลุดดำดั้นเที่ยวค้นหา
ควักลูกตาสูบเลือดด้วยเตือดดาล
ตะโกนก้องเรียกหาโยธาหาญ

ฝ่ายปีศาจราชทูตภูตพรายพาล

อสุรีผีเสื้อจิ้งจกถาม

เห็นมนุษย์นวลละอองทั้งสองคน

อลหม่านขึ้นมาหาในสากล

มีงอยู่ตามเขตแขวงทุกแห่งหน

มาในนวนวังบ้างหรืออย่างไร ฯ

.....
๑ สิ้นสมุทรมหุดอยู่ดูนางยักษ์

ด้วยเห็นแม่แต่รูปนิมิตไว้

แล้วร้องถามตามประสาเป็นทารก

โจนกระโจมโครมครามตามเรามา

๑ ฝ่ายนางอสุรีผีเสื้อน้ำ

เป็นห่วงผัวมัวแลชะงัดดู

หรือจวนตัวกลัวเมียไปเสียก่อน

จำจะปลอบโดยดีมั่นมิไป

จึงตอบโต้ไปปดโอรสราช

เจ้าแปลกหรือคือนี้แลมารดร

ออกเดินทางอย่างนี้ต้องนิมิต

ไม่ปิดงำอำพรางอย่ากลางแคลง

ไหนพ่อเจ้าเล่าแม่ไม่แลเห็น

แต่จากอกหกวันแล้วขวัญตา

๑ สิ้นสมุทรมหุดฟังเสียงสำเนียงแน่

ดูรูปร่างอย่างเปรตสมเพชใจ

กระนั้นหรือพระบิดามีน่าหนี

จำจะบอกหลอกลวงหน่วงเนื้อความ

จึงเสแสร้งแก้งว่าข้าไม่เชื่อ

เห็นผิดพักตร์มารดาหน้าสงสัย

สงสัยใจออกขวางกลางคองคา

นี่สัตว์บกหรือสัตว์น้ำดำนักหนา

จะเล่นข้าทำอะไรจะใครรู้ ฯ

ได้ยินคำโอรสนึกอดสู

ไม่เห็นอยู่ด้วยกันนี่ฉันใด

หรือชุ่มช่อนอยู่เกาะละเมาะไหน

จึงจะได้จับกุมตะลุมบอน

มิใช่ชาติยักษ์มารชาญสมร

เมื่อนั่งนอนอยู่ในถ้ำไม่จำแลง

รูปจึงผิดไปกว่าเก่าเจ้าจึงแฉง

แม่แก้งแปลงตัวตามเจ้างามมา

อย่างหลงเล่นจงไปอยู่ในคูหา

ขอมารดาอุ้มหน้อยเถิดกลอยใจ ฯ

รู้ว่าแม่มั่นคงไม่สงสัย

ช่างกระไรราศีไม่มีงาม

ทั้งท่วงที่ไม่สุภาพทำหยาบหยาบ

อย่าให้ตามเข้าไปชิดพระบิดา

จะฉีกเนื้อกินเล่นเป็นภักษา

ถ้าเป็นแม่แม่กระนั้นจงกรุณา
ด้วยองค์พระชนนีเป็นผีเสื้อ
พระบิดรร้อนรนทนมาน
คิดถึงวงศ์พงศาคนญาติ
เห็นมารดรซ่อนตัวด้วยกลัวตาย
ประทานโทษโปรดปล่อยไปหน่อยเถิด
ลูกขอลาฝ่าธุลีสักปีเดียว
แม่พบอย่าปู้ปู้เป็นสุข
จึงจะชวนบิดูเรศเสด็จจร

๑ อสุรีผีเสื้อไม่เชื่อถ้อย

แกลั้งดับเดือดเงือดงดอดฤทัย
ถ้าแม่นแม่แต่แรกรู้กระนี้
นี่นีกแหงแคลงความจริงตามมา
จะไปไหนไม่ห้ามจะตามส่ง
แม่ขอพบพูดจาประสาเคย

๑ สิ้นสมุทรสุดฉลาดไม่อาจบอก

มิใช่การมารดาจะคลาไคล
ซึ่งจะให้ไปบอกออกมาหา
พระแม่อย่าทากรรมให้รำคาญ

๑ อสุรีผีเสื้อเหลือจะอด

ช่างหลอกหลอนผ่อนผันจันรรจา
จะจับไว้ให้พาไปหาพ่อ
โกรธทวาดผาดเสียงสำเนียงดัง

อย่างตามมามุ่งหมายให้วายปราณ
อันชาติเชื้ออยู่ถ้าล่าละหาน
เคยอยู่บ้านเมืองมนุษย์สุดสบาย
จึงสามารถมานี้ไม่หนีหาย
ลูกจึงว่ายนน้ำอยู่แต่ผู้เดียว
ที่ละเมิดแม่คุณอย่าฉุนเฉียว
ไปท่องเที่ยวหาประเทศเขตนคร
บรรเทาทุกข์ภิญโญสโมสร
มาสถานมารดรไม่นอนใจ ๖

นี่กว่าน้อยหรือต่อแหลมาแก้ไข

ทำปราศรัยเสียงหวานด้วยมารยา
ชนนี้ก็จะได้ไม่เที่ยวหา
ไม่โกรธาทูนหัวอย่างกลัวเลย
ไหนทรงฤทธิ์บิตรงค์เล่าลูกเอ๋ย
แล้วทรมเซยจึงค่อยพาบิดาไป ๖

ยังซ้ำหลอกหลวงแม่พูดแก้ไข

ขอเชิญไปอยู่ในถ้าให้สำราญ
บิดาซ้ำชี้ฉลาดไม่อาจหาญ
ไม่ช้านานบิตรงค์คงจะมา ๖

แค้นโอรสราวกับไฟไหม้มั่งสา

แม่นจะว่าโดยดีเห็นมิฟัง

แล้วหักคอเสียให้ตายเมื่อภายหลัง

น้อยหรือยังโหยกเหยกเด็กเกร

ช่างว่ากล่าวราวกับไม่รู้เท่า
เอาบิทรซ่อนไว้ในทะเล
ยิ่งปลอบโยนอ่อนอ่อยยิ่งหลอนหลอก
พรางโผโผนโจนโจมเสียงโครมคราม
สินสมุทรผุดออกนอกกรักแรร
แกล้งหลบลี้นิวินไปต้นทาง
นางผีเสื้อเหลือแค้นแสนสาหัส
อุตุลุดผุดดำปล้ำกันไป
ถึงเขาใหญ่ในน้ำจำชะเง้อม
เข้าหาดทรายชายตื้นขึ้นบนเตียน
เห็นมารดาล่าลับแล้วยับยั้ง
ไม่พ่นผุดรุดไปในนที

มาพูดเอาเปรียบผู้ใหญ่ทำโพล่ผล
ทำไว้ไว้ว่ากล่าวให้ยาวความ
มั่นไม่บอกโดยดีจะตีถาม
เข้าไปตามคลุกคลีตีไปพราง
แล้วล่อแม่ตบหัตถ์ผัดผางผาง
หมายให้ห่างพระบิดาได้คลาไคล
แต่ฉวยพลัดแพลงคลื่นลื่นไถล
เหมือนเล่นไล่ตามละเมาะทุกเกาะเกียน
พระหลบเลื่อมเลี้ยวลัดฉวัดเฉวียน
เที่ยววิ่งเวียนวนรอบขอบศิรี
แกล้งถอยหลังลงน้ำแล้วดำหนี
ตั้งรักดีตามติดพระบิดร ฯ

.....
๑ นางเงือกน้ำบอกสำคัญว่านั่นแล้ว

พระฟังนางสร้างโศกค้อยบรรเทา
แล้วพิศดูภูผาศิลาเสื่อม
แลลิลิบหลังคาศาลาราย
พระยินดีซึ้งบอกสินสมุทร
พระหน่อน้อยค้อยเรียงเคียงค้ำ

๑ ฝ่ายโยคีที่อยู่บนภูเขา

ทั้งจันจามพราหมณ์แขกไทยชวา
เป็นร้อยคนปรนนิบัติอยู่เข้าค้ำ
เป็นเหล่าล้อมพร้อมหน้าเวลานั้น

คือเกาะแก้วพิสดารเป็นชานเขา
จึงว่าเราเห็นจะรอดไม่วอดวาย
ชะงอกเง้อมน้ำวลชลสาย
มีเสาหงส์ตรงปลายปลิวระยับ
โน่นแน่กุ่มมุงกระเบื้องเหลืองสลับ
หมายประทับที่เสาหงส์ตรงเข้ามา ฯ

กับคนเหล่าเหลือตายหลายภาษา
วิสันดาฝรั่งพร้อมกัน
บ้างตม้นน้ำเก็บลูกไม้มาให้ฉัน
บ้างนวดพื้นปรนนิบัตินั่งพัตรี

พอบ่ายเบี่ยงเสียงคลื่นดังครืนครึก
ครืนดูลมก็ไม่พัดส่งดี
แล้วบอกศิษย์ซึ่งนั่งอยู่ทั้งหลาย
ผีเสื้อน้ำทำฤทธิ์ติดตามมา
จำจะไปคอยดูอยู่ที่หาด
ฉวยไม้เท้าก้าวอย่างจากบัลลังก์
ถึงหาดกว้างทางแลกระแสสมุทร
ผีเสื้อน้ำทำฤทธิ์ติดตามมา

อีกทีก็มาข้างหน้าศิริศรี
พระโยคีจับยามตามตำรา
วันนี้ชายมีศักดิ์จักมาหา
เสียงชลาเลื่อนลั่นสนั่นดัง
ช่วยตวาดชูชบให้กลับหลัง
แขกฝรั่งพร้อมล้อมลีลา
เห็นมนุษย์ไรโรไหลนักษนา
เวทนาแลดูอยู่ทุกคน ๆ

.....
๑ ฝ่ายผีเสื้อเหลือโอโรธโหดทะเลิ่ง
เหตุไฉนไปนั่งกำบังตัว
นิจจาเอ๋ยเคยอยู่เป็นคู่ชื่น
จนมีลูกปลุกเลี้ยงเคียงประครอง
อยู่ดีดีหนีเมียมาเสียได้
จึงอุตสาห์พยายามสู้ตามมา
พระเสด็จไปไหนจะไปด้วย
ประทานโทษโปรดเลี้ยงแต่เพียงนั้น

๑ พระอภัยใจอ่อนถอนสะอื้น
แม่ผีเสื้อเมื่อไม่เห็นในใจเลย
คิดถึงน้องสองชนกที่ปกเกล้า
ด้วยพลัดพรากจากมาเป็นช้านาน
จึงจำร้างห่างห้องให้น้องโอรธ
แม้จะไปได้ก็จะพาแก้วตาไป

เสียงโพงผิงแผ่นโพงตะโกนผัว
เชิญทูนหัวเยี่ยมหน้ามาหาน้อง
ทุกวันคืนค่ำเช้าไม่เคยรำหมอง
มิให้ช่องเคืองขัดพระอัชฌา
เสียน้ำใจน้องรักเป็นนักษนา
ขอเป็นข้าบาทบงสุ์พระทรงธรรม์
เป็นเพื่อนม้วยภัสดาจนอาสัญ
อย่าบากบั่นความรักน้องนักษเลย ๆ

อุตสาห์ฝืนพัศตร์ว่านิจจาเอ๋ย
พี่ไม่เคยอยู่ในถ้ำให้รำคาญ
จะสร้อยเศร้าวไศกาน่าสงสาร
ไม่แจ้งการว่าข้างหลังเป็นอย่างไร
จงงดโทษพี่ยาอัชฌาสัย
นี่จึ่งใจเสียด้วยนางต่างกระกุล

พื้มนุษย์สุดสวาทเป็นชาติยักษ

กลับไปอยู่คูหาอย่าอาดูร

อย่าฆ่าสัตว์ตัดชีวิตพิชฐาน

จะเกิดไหนขอให้พบประสบกัน

พี่ขอบุตรสุดใจเอาไปด้วย

ขอลาแก้วแววตาไปธานี

๑ ผีเสื้อน้ำข้าวอนด้วยอ่อนหวาน

ถ้าทิ้งไว้ไหนน้องจะครองตัว

มิขออยู่สู้ตายวายชีวิต

เชิญพระองค์ลงมาชลาสัย

แล้วร้องเรียกลูกยามาด้วยพ่อ

อย่าสงสัยใจจริงทุกสิ่งอัน

๑ สิ้นสมุทรสุดแสนสงสารแม่

จึงกราบกรานมารดาแล้วว่าไป

เมื่อวานนี้ตีข้าน้อยไปหรือ

ซึ่งรักลูกลูกก็รู้ยู่ว่ารัก

ถึงตัวไปใจลูกยังผูกคิด

อย่ากริ้วโกรธโปรดปรานเถิดมารดา

๑ ฝ่ายโยคีมียศพจนารถ

จงตัดบ่วงห่วงใยอาลัยลาน

ทั้งนี้เพราะเคราะห์กรรมทำให้รุ่น

เห็นมิได้ไปอยู่เป็นคู่เซย

อย่าควรคิดติดตามด้วยความโกรธ

จงคิดหักความสวาทให้ขาดสูญ

จงเพิ่มพูนภavnารักษาธรรม

หมายวิมานเมืองแมนแดนสวรรค์

อย่าโศกศัลย์แคล้วคลาดเหมือนชาตินี้

เป็นเพื่อนม้วยเหมือนสุตามารศรี

อย่าราศีขุนข้องให้หมองมัว ๆ

ไม่โปรดปรานอนุกุลเลยพูนหัว

ทั้งจากผัวจากบุตรสุดอาลัย

ไม่เห็นจิตน้องรักจะตักขัย

เมื่อยจะให้มนต์เวทวิเศษครัน

แม่จะขออำลาเจ้าอาสัณ

ไม่รำพันพูดลงเจ้าดวงใจ ๆ

ชำเลื่องแลดูหน้าน้ำตาไหล

จะเข้าไปใกล้พูนหัวลูกกล้านัก

ระบมมือเหมือนกระดุกลูกจะหัก

มิใช่จักลืมนคุณกรุณา

พอปลดปลิดเปลื้องธูระจะมาหา

ไปไสยาอยู่ในถ้ำให้สำราญ ๆ

ให้โอวาหนางยักษ์ไม่หักหาญ

อย่าปองผลาญลูกผัวของตัวเอง

จึงสิ้นบุญวาสนาสীগาเอ้ย

ด้วยสองเคยปลุกเลี้ยงกันเพียงนั้น

จะเป็นโทษกับสীগาเมื่ออาสัณ

จงยับยั้งฟังคำร่ำราพัน

๑ นางผีเสื้อเหลิ้อโกรธพิโรธร้อง

ช่างเฉโกโยคีหนีเขาใช้

เขว่ากัณผิวเมียกับแม่ลูก

แม่นคบคูกูไว้มิให้นอน

แล้วชี้หน้าด่าอึงหิงนางเงือก

เห็นผิวรักยกคอทำท้อแท้

ทำปิ่นเจ้อเยอหยิ่งมาชิงผิว

พลาบเช่นเขี้ยวเคี้ยวกรามคำรามร้อง

๑ พระโยคีชี้หน้าว่าอูเหม่

เพราะหวงผิวมัวเมาเฝ้าตะโกรง

อียักขาตาโตโมโหมาก

นมสองข้างอย่างกระโปรงดูโตงเตง

จึงหนีมาอาศัยกูให้อยู่

มาตีซาว่ากูผิดในกิจกรรม

แล้วเสกทรายปรายขว้างมากกลางคลื่น

ผีเสื้อกั้วตัวสั้นเพียงบรรลัษ

ไปสวรรคันฤพานสำราญใจ ฯ

มาตั้งช่องศีลจะมีอยู่ที่ไหน

ไม่อยู่ในศีลสัตย์มาตัดรอน

ยื่นจมูกเข้ามาบ้างช่วยสั่งสอน

จะรานรอรูรบเร้าเฝ้าต่อแย

ทำชบเสือกสอพล่ออืดอแหล

พอกับแม่มึงเข้าไปอยู่ในห้อง

ระวังตัวมึงให้ตีอิจองหอง

เสียงกึกก้องโกลาหลตาโพลง ฯ

ยังไว้ไว้วุ่นวายอิตายโง

ว่ากูโงมึงก็ตคนรกเอง

รูปก็กากปากก็เปราะไม่เหมาะเหมง

ผิวของตัวเองเขาระอาไม่น่าชม

มิใช่กูรู้เห็นเท่าเส้นผม

จะให้สมน้ำหน้าสาแก่ใจ

ดังลูกปิ่นยังยักซีให้ตักชัย

ก็หลบไปตามวนชลธาร ฯ

ตอนที่ ๑

คำชี้แจง ให้เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุด แล้วทำเครื่องหมาย ✕ ลงในช่องบนกระดาษคำตอบ (๖๐ คะแนน)

๑. คำประพันธ์ต่อไปนี้แสดงให้เห็นว่าเป็นความฝันชนิดใด

“พอม่อยหลับกลับจิตนิมิตฝัน มาสังหารผลาญถ้ำระยำเียน แล้วอารักษ์ควักล้างเอาดวงเนตร ทั้งกายสิ้นพรันต์ตัวด้วยกลัวตาย	ว่าเทวัญอยู่ที่เกาะนั้นเหาะเหิน แกว่งพะเนินทุบนางแพบวางวาย สำแดงเดชเหาะกลับไปลับหาย พอฟื้นกายก็พอแจ่มแสงตะวัน”
ก. บุพนิมิต	ข. ธาตุโชค
ค. จิตนิวรรณ์	ง. เทพสังหารณ์

๒. คำที่พิมพ์ตัวหนาในข้อใดไม่ได้หมายถึง “พระอภัยมณี”

ก. จึงอุตสาห์พยายามสู้ตามมา	ขอเป็นข้าบาทบังสุ พระทรงธรรม
ข. เห็น ทรงธรรม บรรทมสนิทหนึ่ง	หนีไปวิ่งเล่นอยู่ในคูหา
ค. ขอพระองค์ ทรงธรรม ช่วยกันภัย	แต่พอได้หยุดหย่อนผ่อนสบาย
ง. จึงก้มกราบบาทบังสุ พระทรงศักดิ์	แล้วนางยักษ์เล่าตามเนื้อความฝัน

๓. คำที่พิมพ์ตัวหนาในข้อใดไม่ได้หมายถึง “นางผีเสื้อสมุทร”

ก. วรพักตร์นารีศรีโสภา	ลีลาม่าเข้าในห้องเห็นสององค์
ข. ขนเนตรเกศกรอ่อนสะอาด	ตั้งสุรางค์นางนาฏ ในวังหลัง
ค. ดูรูปร่างอย่างเปรตสมเพชใจ	ช่างกระไรราศีไม่มีงาม
ง. แล้วร้องถามตามประสาเป็นทารก	นี่สัตว์บกหรือสัตว์น้ำ ดำหนักหนา

๔. คำประพันธ์ต่อไปนี้กล่าวถึงบริเวณของสถานที่ใด

“อันน้ำนี้มีนามตามบุราณ เป็นเขตแคว้นแดนที่นางผีเสื้อ ข้างทิศใต้ไปจนเกาะแก้วมังก ไปกลางย่านบ้านเรือนหาไม้ แต่สำเภาชาวเกาะเมืองลังกา ถ้าเสียเรือเหลือคนแล้วนางเงือก	อโนมานเคียงกันสีทันดร ข้างฝ่ายเหนือถึงมหิงษะสิงขร หนทางจรเจ็ดเดือนไม่เคยคลื่อนคลา สมุทรไทซึ่งซีกลิกหนักหนา เขาเล่นมามีบ้างอยู่กลางปี ขึ้นมาเลือกเอาไปชมประสมศรี”
ก. เกาะคีรีรัตน์	ข. เกาะนางผีเสื้อสมุทร
ค. เกาะเมืองลังกา	ง. เกาะแก้วพิสดาร

๕. คำประพันธ์ในข้อใดมีสัมผัสพยัญชนะมากที่สุด

ก. ได้สามวันรัตนทศลดจิต อุตสาห์ยีนฝืนใจให้ประทัง	เจียนชีวิตจะเด็ดดับไม่กลับหลัง ค้อยเซซังชวนทรงไม่ตรงตัว
ข. ไม่เห็นช่องตรองตริกนีกวิตก พระกอดลูกน้อยประทับไว้กับทรวง	ทุกซึ้นนอกนั้นสักเท่าภูเขาหลวง ให้เหงาง่วงงีบหลับระงับไป
ค. จะไปลอยคอยองค์ทรงสวัสดิ์ แล้วออกจากนวนวังไม่รั้งรอ	ให้สมนัดซึ่งสัญญาเธอมาหนอ ค้อยเคลื่อนคลายว้ายคลอกันไคลคลา
ง. จึงถามเงือกว่าไฉนจึงไหวหวั่น ไม่เห็นแสงสุริยันตะวันเดือน	สลาตันลมใหญ่ก็ไม่เหมือน เป็นคลื่นเคลื่อนคลอนลั่นสนั่นดัง

๖. คำประพันธ์ในข้อใดให้จินตภาพต่างกับข้ออื่น

ก. ฉนากอยู่คู่ฉนากไม่จากคู่ ฝูงพิมพาพาฝูงเข้าแฝงวน	ขึ้นฟองฟู่ฟ่นฟองละอองฝน บ้างผุดพ่นพองน้ำบ้างดำจร
ข. เห็นละเมาะเกาะเขาเขียวช่อ่ม จะเหลียวซ้ายสายสมุทรสุดสายตา	โหดตะคุ่มเคียงเคียงเรียงรุกษา จะแลขวาควันคลุ้มกลุ่มโทยม
ค. จะเหลียวดูสุริย์แสงเข้าแฝงเมฆ ฟังสำเนียงเสียงคลื่นดังครื้นโครม	ให้วิเวกวาดองค์พระทรงโฉม ยิ่งทุกซึ้นโถมนัสน์ในฤทัยที
ง. กระให้เรียงเคียงกระให้ขึ้นโบกหาง มังกรเกี่ยวเลี้ยวลอดกอดมังกร	ลอยสล้างกลางกระแสแลสลอน ประชุมซ่อนแฝงชลขึ้นวนเวียน

๗. คำประพันธ์ในข้อใดใช้โวหารต่างกับข้ออื่น

ก. แลดูปีที่เป่าเล่าก็หาย เสียน้ำใจในอารมณ์ไม่สมประดี	นางยักษ์ร้ายรู้ว่าพากันหนี สองมือตีกตุมพูนน้ำตา
ข. ถึงประตูหาเห็นเปิดอยู่ เข้าในห้องมองเขม้นไม่เห็นใคร	เอ๊ะอกุกุเกิดเข็ญเป็นไฉน ยิ่งตกใจเพียงจะดินสิ้นชีวี
ค. เห็นลูกไม้ในปากว่าเข้าปาก ที่มีตหน้าตาคล้ายค้อยหายมัว	กำลังอยากยื่นขยอกจนกลอกหัว คิดถึงผิวเหยาอย่างมากกลางไพร
ง. ลงกลิ้งเกลือกเสือกกายร้องไห้ไร พระรูปหล่อพ่อคุณของเมียอา	เสียงโฮโฮดังก้องห้องคูหา ควรหรือมาทิ้งขว้างหมองหมางเมีย

๘. คำประพันธ์ในข้อใดใช้โวหารต่างกับข้ออื่น

ก. อสุรีผีเสื้อเหลือจะอด ช่างหลอกหลอนผ่อนผันจรรย์รจา	แค้นโอรสราวกับไฟไหม้มั่งสา แม้จะว่าโดยดีเห็นมิฟัง
ข. พलगร่าพึงถึงจะไปไม่ไกลนัก โมโหหุนผลุนออกนอกประตู	จะตามหักคอกินเหมือนขึ้นหมู เที่ยวตามดูรอยลงในคงคา
ค. ด้วยแรงน้อยถอยทบสลับลับ ร้องเรียกลูกผ้าเพื่อนเหมือนละเมอ	แล้วก็กลับพลิกพื้นดินเหยอ ไม่เห็นเธอทอดกายดั่งวายปราณ
ง. นางเงือกน้อยสร้อยเศร่าเข้ามาผลัด กำลังสาวคราวถ้วนด้วยจวนจน	แบกกษัตริย์ว่ายเสียเสือกสลอน ออกกลางชลโบกหางผางผางไป

๙. ข้อใดกล่าวไม่ถูกต้อง

- ก. พระบิดาของพระอภัยมณีคือ ท้าวสุทัศน์
- ข. พระอนุชาของพระอภัยมณีคือ ศรีสุวรรณ
- ค. พระอภัยมณีมีโอรสเพียงพระองค์เดียวคือ สินสมุทร
- ง. พระมารดาของพระอภัยมณีคือ นางประทุมเกสร

๑๐. เหตุการณ์ในคำประพันธ์ข้อใดเกิดขึ้นเป็นอันดับแรก

ก. จึงจำร้างห่างห้องให้น้องโอรธ แม้ไปได้ก็จะพาแก้วตาไป	จงดโทษพี่ยาอชฌาสัย นี่จนใจเสียด้วยนางต่างกระดูก
ข. จึงกล่าวแกลังแสรังเสเพทุบาย อันเทวัญนั้นคือมัจจุราช	เจ้าฝันร้ายน้กน้องต้องตำรา จะหมายมาดเอาชีวิตริษยา
ค. ไม่คลาดเคลื่อนเหมือนองค์พระทรงเดช ทรงกำลังดั่งพระยาคชาพลาย	แต่ดวงเนตรแดงดูตั้งสุริย์ฉาย มีเขี้ยวคล้ายชนนี้มีศักดา
ง. ถึงหุบห้องร้องบอกบิดุเรศ เห็นลูกลากเงือกน้ำแต่ลำพัง	พระลี้มนตรเหลียวหาทั้งหน้าหลัง จากบัลลังก์มาห้ามแล้วถามไป

๑๑. เหตุการณ์ในคำประพันธ์ข้อใดเกิดขึ้นเป็นอันดับสุดท้าย

ก. จึงหนีมาอาศัยภูให้อยู่ มาตีข่าวว่าภูผิตในกิจกรรม	มิใช่กูรู้เห็นเท่าเส้นผม จะให้สมน้ำหน้าสาแก่ใจ
ข. สินสมุทรหยุดอยู่ดูนางยักษ์ ด้วยเห็นแม่แต่รูปนิมิตไว้	เห็นผิตพัคตร์มารดาน่าสงสัย สงสัยใจออกขวางกลางคงคา
ค. พระอภัยภูมินทร์กับสินสมุทร	ช่วยกันจุดนางเงือกเสือกเข้าฝั่ง

ค. อันอำนาจชาติเชื้อผีเสื่อน้ำ ด้วยกลิ่นอายคล้ายท่านผู้มารดา	ปลาไม่กล้ากรายกลัวทั่วทิศา เมื่อจับข้าข้าจึงอ่อนหย่อนกำลัง
ง. ไม่คลาดเคลื่อนเหมือนองค์พระทรงเดช ทรงกำลังตั้งพระยาคนพลา	แต่ดวงเนตรแดงดูตั้งสุริย์ฉาย มีเขี้ยวคล้ายชนนี้มีศักดา

๑๖. คำประพันธ์ในข้อใด**ไม่มีความ**เปรียบเทียบ

ก. สินสมุทรฟังเสียงสำเนียงแน ดุรูปร่างอย่างเปรตสมเพชใจ	รู้ว่าแม่มั่นคงไม่สงสัย ช่างกระไรราศีไม่มีงาม
ข. จึงหนีมาอาศัยกูให้อยู่ มาตีข่าวว่ากูผิดในกิจกรรม	มิใช่กูรู้เห็นเท่าเส้นผม จะให้สมน้ำหน้าสาแก่ใจ
ค. อันเทวีผู้นั้นคือมัจจุราช แล้วเสแสร้งแก้งทำบีบน้ำตา	จะหมายมาเอาชีวิตริษยา อนิจจาใจหายเจียวสายใจ
ง. สินสมุทรกุมารชาญฉลาด จึงทูลถามความจริงด้วยกริ่งใจ	ฟังพระบาทบิตรงค์ให้สงสัย เหตุไฉนจึงจะบั้นไปเช่นนั้น

๑๗. คำว่า “ตั้ง” ในคำประพันธ์ข้อใดใช้ในความหมาย**ต่างจาก**ข้ออื่น

ก. นางผีเสื้อเหือโกรธโลดทะเลิ่ง ลุยทะเลโครมครามออกตามไป	โตตั้งหนึ่งยุคุนธร์ขุนไศล สมุทรไทเทบจะลุ่มถล่มทลาย
ข. ฝ่ายพระอภัยมณีซึ่งหนียักษ์ บรรลู่ทางกลางชลาได้ห้าคืน	กับลูกรักเงือกน้ำไปตามคลื่น เห็นทะมึนมาข้างหลังตั้งสะเทือน
ค. ดำริพลางนางมารอ่านพระเวท แลเขม้นเห็นไปไวแวมแวม	ให้สองเนตรโชติช่วงตั้งดวงแก้ว อยู่โน่นแล้วลุยตามโครมครามไป
ง. เราลงเลขเสกทำไว้สำเร็จ มันอยู่แต่ห่างห่างข้างเป็นไร	ตั้งเขื่อนเพชรภูตปีศาจไม่อาจใกล้ ทำไม่ได้นัดดาเจ้าอย่ากลัว

๑๘. เรื่องพระอภัยมณีได้รับยกย่องว่ามีข้อดีตรงกับข้อใด

- ก. เป็นหนังสือที่ดีเด่นด้านวรรณศิลป์
- ข. เป็นหนังสือผูกเรื่องยาว แต่งเรื่องดีทั้งกลอนและความคิด
- ค. เป็นหนังสือที่แต่งอย่างสร้างสรรค์ มีเนื้อเรื่องสนุกสนาน ชวนให้ติดตาม
- ง. เป็นหนังสือที่แสดงจินตนาการอันกว้างไกลของผู้แต่ง มีแนวคิดลึกซึ้ง คมคาย

๑๙. ข้อใดกล่าวถึงคำประพันธ์ต่อไปนี้ไม่ถูกต้อง

“จะไปไหนไม่พ้นผีเสื้อน้ำ วิชากรรมก็จะสู้อยู่เป็นผี
ท่านส่งเราเข้าที่เกาะละเมาะนี้ แล้วรีบหนีไปในน้ำแต่ลำพัง
แล้วว่าแก่สินสมุทรสุดที่รัก แม้นนางยักษ์มารับจงกลับหลัง
อันตัวพ่อของตายวายชีวัง กันแสงสังลูกยาด้วยอาลัย”

- ก. สะท้อนคุณธรรมของผู้ถูกปกครองเด่นชัดที่สุด
- ข. แสดงให้เห็นว่าผู้พูดมีความมุ่งมั่นพยายามและกล้าหาญ
- ค. ผู้พูดรู้ต้นตอของปัญหาทั้งหมดว่ามาจากตน จึงขอเป็นคนยุติเรื่อง
- ง. แสดงให้เห็นว่าผู้พูดยอมสละชีวิตตนเองเพื่อความอยู่รอดของผู้อื่น

๒๐. ข้อใดกล่าวถึงเรื่องพระอภัยมณี ตอนหนีนางผีเสื้อสมุทรได้ถูกต้อง

- ก. นางผีเสื้อสมุทรเหมือนกับแม่โดยทั่วไปที่รักสามีมากกว่าลูก
- ข. พระอภัยมณี คือ นักพูดที่มีความสามารถ รู้จักใช้วาทศิลป์ในการแก้ปัญหา
- ค. เพลงปี่ของพระอภัยมณีเปรียบเหมือนอาวุธร้ายที่สามารถสังหารศัตรูให้พินาศได้
- ง. พระเอกเป็นนักรบที่กล้าหาญ ใช้อาวุธวิเศษ พละกำลัง และเวทมนตร์ไว้ป้องกันตัวและคุ้มครองผู้อื่น

๒๑. คำประพันธ์ใดไม่ได้สะท้อนคุณธรรมของตัวละครในเรื่อง

- ก. ทั้งสองเงือกเสือกกายหมายไม่รอด ถึงม้วยมอดมิให้แจ้งแห่งนุสนธิ์
- ข. พระโยคีมีญาณว่าหลานรัก จงสำนักอยู่ให้สมอารมณ์หมาย
- ค. พระทรงเลือกลูกมะชางปรางมะยง ประทานองค์โอรสสู้อดออม
- ง. ออกเดินทางอย่างนี้ต้องนิमित รูปจึงผิดไปกว่าเก่าเจ้าจึงแห่ง

๒๒. ข้อใดมีคุณค่าในด้านการสะท้อนภาพชีวิตของคนไทยในสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น

- ก. แต่สำเภาชาวเกาะเมืองลังกา เขาเล่นมามีบ้างอยู่กลางปี
- ข. อายุข้าห้าร้อยแปดสิบเศษ จึงแจ้งเหตุแถวทางกลางสมุทร
- ค. ดำริพลางนางมารอ่านพระเวท ให้สองเนตรโชติช่วงดวงแก้ว
- ง. ลูกขอลาฟ้าธูลีสักปีเดียว ไปท่องเที่ยวหาประเทศเขตนคร

๒๓. คำประพันธ์ใดไม่ได้สะท้อนให้เห็นความสำคัญของปัญญา

ก. พระฟังคำสำราญสำเร็จคิด ตำรานั้นแต่ครั้งตั้งเมรุไกร ให้ไปอยู่ผู้เดียวที่ตื่นเขา ถ้วนสามคืนสามวันจะบันดาล	จึงว่าผิดสายสมรหาสอนไม่ ว่าถ้าใครฝันร้ายจะวายปรารถ แล้วอดข้าวอดปลากระยาหาร ให้สำราญรอดตายสบายใจ
ข. แม้นกำลังดั่งข้าจะพาหนี อสุรีมีกำลังดั่งปลาวาฬ ถ้าแก้ไขให้นางไปค้ำป่า จะอาสาพาไปมิได้กลัว	เจ็ดราตรีเจียวจึงจะถึงสถาน ตามประมาณสามวันจะทันตัว ได้ล่องหน้าไปเสียบ้างจะยังชั่ว ชีวิตตัวบรรลัยไม่เสียตาย
ค. กระโดดโครมโถมวายสายสมุท ไม่เห็นผัวคว่าไปได้แต่ปลา ค่อยมีแรงแผลงฤทธิ์คำรนร้อง ฝ่ายปีศาจราชทูตภูตพรายพาล	อุตุลุดดำดั้นเที่ยวค้นหา ควักลูกตาสูบเลือดด้วยเดือดดาล ตะโกนก้องเรียกหาโยธาหาญ อลหม่านขึ้นมาหาในสาชล
ง. สิ้นสมุทผลุดออกนอกกรักแรร แกลังหลบลี้หนีวนไปต้นทาง ถึงเขาใหญ่ในน้ำจ้ำชะเง้อม เข้าหาดทรายชายตื้นขึ้นบนเตียน	แล้วล่อแม่ตบหัตถ์ผัดผางผาง หมายให้ห่างพระบิดาได้คลาไคล พระหลบเลื่อมเลี้ยวลัดฉวัดเฉวียน เที่ยววิ่งเวียนวนรอบขอบคีรี

๒๔. พิจารณาว่าคำประพันธ์ที่กำหนดให้มีคุณค่าด้านใดเด่นที่สุด

“ถึงประตูคูหาเห็นเปิดอยู่ เข้าในห้องมองเขม่นไม่เห็นใคร แลดูปีที่เป่าเล่าก็หาย เสียน้ำใจในอารมณ์ไม่สมประดี ลงกลิ้งเกลือกเสือกกายร้องไห้ไร	เอ๊ะอกุเกิดเข็ญเป็นไฉน ยิ่งตกใจเพียงจะตื่นสิ้นชีวิ นางยักษ์ร้ายรู้ว่าพากันหนี สองมือตืออกตุมพูนน้ำตา เสียงโฮโฮดังก้องห้องคูหา”
ก. คุณค่าด้านสังคม	ข. คุณค่าด้านเนื้อหา
ค. คุณค่าด้านอารมณ์	ง. คุณค่าด้านคุณธรรม

๒๕. พิจารณาว่าคำประพันธ์ที่กำหนดให้มีคุณค่าด้านใดเด่นที่สุด

“อันเทวัญนั้นคือมัจจุราช	จะหมายมาดเอาชีวิตริษยา
แล้วเสแสร้งแก้งทำปีบน้ำตา	อนิจจาใจหายเจียวสายใจ
มั่นสิ้นสูญบุญนางในปางนี้	ไม่มีที่พึ่งพาจะอาศัย
จะกตศพบหน้าไศกาลัย	ระกำใจกว่าจะม้วยไปด้วยกัน”
ก. คุณค่าด้านสังคม	ข. คุณค่าด้านเนื้อหา
ค. คุณค่าด้านอารมณ์	ง. คุณค่าด้านคุณธรรม

๒๖. จากคำประพันธ์ข้อ ๒๕ ใช้ศิลปะการประพันธ์ใด

ก. อุปมา	ข. บุคคลวัต
ค. อุปลักษณ์	ง. สัทพจน์

๒๗. พิจารณาว่าคำประพันธ์ที่กำหนดใช้โวหารการเขียนใด

“ด้วยหนอนาถชาติเชื้อผีเสื้อสมุทร	ดำไม่ผุดเลยทั้งวันก็กลั่นได้
ยิ่งถูกน้ำกำลั้งยิ่งเกรียงไกร	เที่ยวเลี้ยวไล่ขี่ปลาในสาชล
ระลอกซัดพลัดเข้าไปปากฉลาม	ลอดออกตามซีกเหงือกเสือกสลน
เห็นฝูงเงือกเกลือกกลิ้งมากกลางชน	คิดว่าคนมีหางเหมือนอย่างปลา
ครั้นถามไถ่ไม่พูดก็โผนจับ	ดูกลอกกลับกลางน้ำปล้ำมัจฉา”
ก. พรรณนา	ข. อธิบายและบรรยาย
ค. อธิบายและพรรณนา	ง. บรรยายและพรรณนา

๒๘. พิจารณาว่าคำประพันธ์ที่กำหนดใช้ศิลปะการประพันธ์ใด

“พงศ์กษัตริย์ทศนานางเงือกน้อย	ดูเข้มซ้อยโฉมเฉลาทั้งเฝ้าผม
ประไพพัทธ์รลัษณ์ล้ำล้วนขำคม	ทั้งเนื่อนมนวลเปล่งออกเต่งทรวง
ขนงเนตรเกศกรอ่อนสะอาด	ดังสุรางค์นางนาฏในวังหลวง
พระเพลินพิศคิดหมายเสียดายดวง	แล้วหนักหน่วงนึกที่จะหนีไป”
ก. อุปมา	ข. บุคคลวัต
ค. อุปลักษณ์	ง. สัทพจน์

๒๙. นิทานคำกลอนเรื่อง พระอภัยมณีตอนหนีนางผีเสื้อสมุทร ปรากฏคุณค่าด้านสังคม ยกเว้น
ข้อใด

- ก. สังคมไทยในอดีตมีการติดต่อกับต่างชาติ โดยใช้เรือสำเภา
- ข. สังคมไทยเป็นสังคมที่มีชนชั้น ยกย่องและเคารพผู้อาวุโส ผู้ทรงศีล และผู้ปกครอง
- ค. ค่านิยมในการศึกษาเล่าเรียน การประกอบอาชีพที่มีเกียรติ และการแต่งกายของ
ชาวบ้าน
- ง. ความเชื่อเรื่องนรกสวรรค์ ชาตินี้ชาติหน้า ไสยศาสตร์ เวทมนตร์คาถาอาคม การทำบุญ
สะเดาะเคราะห์

๓๐. นิทานคำกลอนเรื่อง พระอภัยมณีตอนหนีนางผีเสื้อสมุทร ปรากฏคุณค่าด้านคุณธรรม ยกเว้น
ข้อใด

- ก. เจือกเฒ่า รู้จักรักษาสิ่งจจะ มีความซื่อสัตย์ มีน้ำใจ และกตัญญูรู้คุณ
- ข. พระอภัยมณี เป็นผู้นำที่มีความมุ่งมั่น อดทน และเสียสละตนเพื่อผู้อื่น
- ค. พระโยคี มีความเมตตา ใช้กำลังความสามารถช่วยเหลือคนที่กำลังเดือดร้อน
- ง. นางผีเสื้อสมุทร เป็นภรรยาและแม่ที่ดี มีความรัก ห่วงใย อาทร เอาใจใส่สามีและลูก

ตอนที่ ๓ ให้นักเรียนบอกข้อคิดที่ได้จากนิทานคำกลอน เรื่อง พระอภัยมณี ตอน พระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อสมุทร มา ๒ ข้อ พร้อมทั้งยกตัวอย่างคำกลอนมาสนับสนุนคำตอบ โดยเขียนลงในกระดาษคำตอบที่กำหนดให้ (๑๐ คะแนน)

ตอนที่ ๔ ให้นักเรียนบอกคุณค่าที่ได้จากนิทานคำกลอน เรื่อง พระอภัยมณี ตอน พระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อสมุทร มา ๒ ข้อ พร้อมทั้งยกตัวอย่างคำกลอนมาสนับสนุนคำตอบ โดยเขียนลงในกระดาษคำตอบที่กำหนดให้ (๑๐ คะแนน)

กระดาษคำตอบ พินิจวรรณคดี ม.๑ - ๓

ชื่อ.....สกุล.....

ชั้น.....โรงเรียน.....เครือข่าย.....

ตอนที่ ๑

คำชี้แจง ให้เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุด แล้วทำเครื่องหมาย ✕ ลงในช่องบนกระดาษคำตอบ

(ข้อละ ๒ คะแนน รวม ๖๐ คะแนน)

ข้อ	ก	ข	ค	ง
๑				
๒				
๓				
๔				
๕				
๖				
๗				
๘				
๙				
๑๐				
๑๑				
๑๒				
๑๓				
๑๔				
๑๕				

ข้อ	ก	ข	ค	ง
๑๖				
๑๗				
๑๘				
๑๙				
๒๐				
๒๑				
๒๒				
๒๓				
๒๔				
๒๕				
๒๖				
๒๗				
๒๘				
๒๙				
๓๐				

ตอนที่ ๒

คำชี้แจง ตอบคำถามต่อไปนี้ โดยเขียนลงในกระดาษคำตอบที่กำหนดให้ (ข้อละ ๒ คะแนน รวม ๒๐ คะแนน)

๑. _____

๒. _____

๓. _____

๔. _____

๕. _____

๖. _____

๗. _____

๘. _____

๙. _____

๑๐. _____

